

A fizetési mérleg alakulása a 2003. decemberi adatok alapján

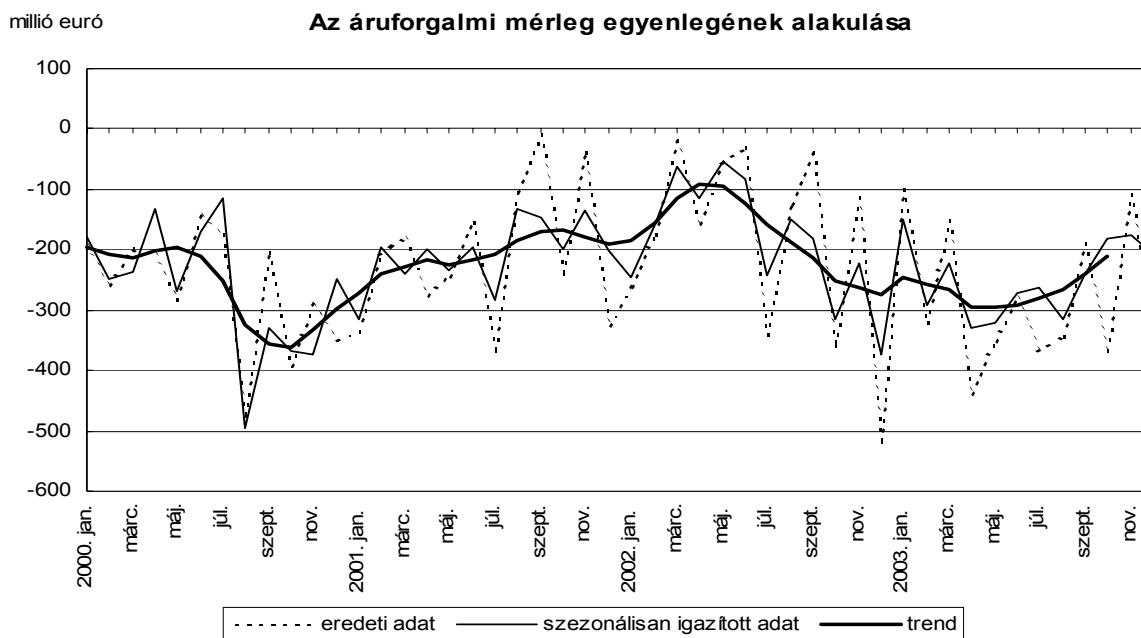
A fizetési mérleg statisztika közlési rendjének megfelelően most a december havi adatot közöljük, s a havi adatok alapján látható jelentősebb éves tendenciákra hívjuk fel a figyelmet. 2004. március végén jelenik meg a 2003-as éves adat (a IV. negyedéves adatok első közlése valamint az I-III. negyedév első revíziója). Ugyancsak a március végén tesszük közzé először az újrabefektetett jövedelmeket is tartalmazó fizetési mérleg statisztikát. Az új módszertannak megfelelő adatokat 1995-ig vezetjük vissza.

2003. decemberben 437 millió euró hiánnyal zárt a folyó fizetési mérleg. Figyelembe véve a 2003. január-november időszakra 2004. február 10-én közzétett vámstatisztikai korrekciókat tartalmazó legfrissebb - nem végleges - adatokat, az éves folyó fizetési mérleg hiány 4,2 milliárd euró körül alakult. A jelenleg publikált 2003. január-novemberi havi fizetési mérleg adatok még nem tartalmazzák az ezen időszakra vonatkozó korrigált vámstatisztikai számokat¹, így a havi adatok alapján számítható éves egyenleg -4584 millió euró. A szezonális adatok számításánál azonban már figyelembe vettük ezeket a korrekciókat. Az alábbiakban bemutatott szezonálisan kiigazított adatok alapján az év második felében csökkent a folyó fizetési mérleg hiány. Ennek alakulásában elsősorban az áruforgalom egyenlegének javulása játszott szerepet. A jövedelmek és a viszonzatlan átutalások egyenlege kiegyensúlyozott képet mutatott az év folyamán. 2003-ban a folyó fizetési mérleg hiány közel 10 százalékát finanszírozta nem adóssággeneráló forrás, így az év folyamán a nemzetgazdaság külfölddel szembeni nettó adóssága nőtt.

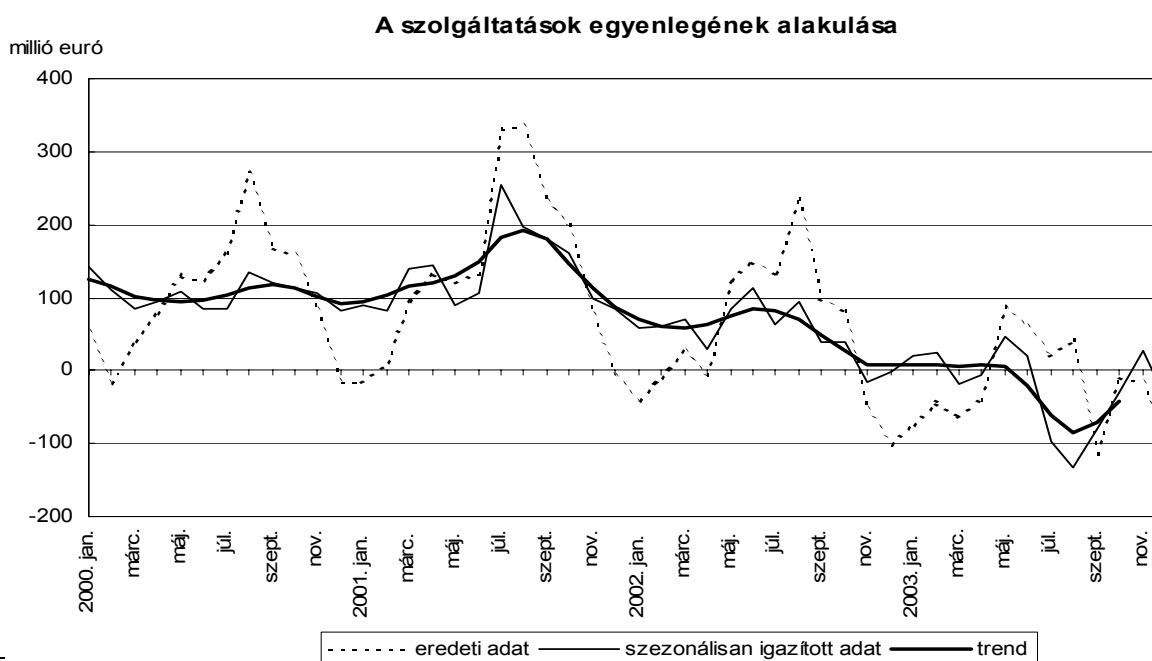
A folyó fizetési mérleg egyenlegének alakulása

2003-ban az áruforgalom egyenlegének kiadási többlete 37,8 milliárd euró export és 41,1 milliárd euró import egyenlegeként alakult ki². Az előző évhez viszonyítva mind a kivitel, mind pedig a behozatal értéke nőtt. S bár az év egészét tekintve az utóbbi nagyobb mértékben, a hiány a szezonálisan kiigazított adatok alapján az utolsó negyedévben jelentősen csökkent.

A szezonálisan kiigazított adatok alapján a szolgáltatások egyenlege 2003-ban összességében romlott, annak ellenére, hogy az idegenforgalom egyenlege a második félévben javult. Az idegenforgalomon kívüli szolgáltatások esetében a hiány mértéke az év egészében jelentős és tendenciájában növekvő volt.

² A decemberi vámstatisztikai adatok közzétételekor a fizetési mérlegben jelenleg megjelenő számokhoz képest mintegy 0,4 milliárd euróval kisebb áruforgalmi hiány keletkezett az év első tizenegy hónapjában.

A kiigazított adatok alapján 2003-ban a tőkebefektetésekhez kapcsolódó jövedelemáramlásokon belül mind a profitjellegű nettó kifizetések, mind pedig az adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó nettó kamatkidadások alakulása kiegyensúlyozott képet mutatott. Ugyanez érvényes a viszonzatlan folyó átutalásokra is.

2003-ban a nem adóssággeneráló finanszírozás formájában megjelenő tőkemozgások egyenlege 438 millió euró forrásbeáramlást mutatott, ami közel egyenlő mértékben oszlott meg a közvetlen tőkebefektetések és a tulajdonviszonyt megtestesítő portfólió befektetések között. A közvetlen tőkebefektetések 208 millió eurós értéke a magyar befektetők 1286 millió euró külföldre irányuló és a külföldi befektetők 1494 millió euró, Magyarországra irányuló tőkebefektetésének eredményeként alakult ki.

2003. december végén a jegybanki tartalékok értéke 10,1 milliárd euró volt.

* * * * *

A folyó fizetési mérleg alakulása

Millió euró

	2002				2003			
	okt.	nov.	dec.	jan-dec.	okt.	nov.	dec.	jan-dec.
1. Áruk, egyenleg	-360	-115	-519	-2203	-368	-109	-356	-3382
1.1. Export	3355	3376	2670	36821	3516	3677	3185	37755
1.2. Import	3715	3490	3190	39024	3884	3786	3541	41137
2. Szolgáltatások és jövedelmek, egyenleg	-13	-222	-156	-1043	-132	-112	-137	-1740
2.1. Szolgáltatások*, egyenleg	83	-51	-101	636	-10	-16	-104	-260
2.1.1. Export	756	572	679	8237	775	777	1118	8955
2.1.2. Import	673	624	780	7600	784	793	1222	9216
2.2. Jövedelmek, egyenleg	-96	-171	-55	-1679	-122	-96	-33	-1480
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-65	-89	17	-729	-121	-69	-26	-805
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-46	-88	-86	-1101	-18	-37	-23	-814
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	15	7	14	151	16	10	16	139
3. Viszonzatlan folyó átutalások, egyenleg	39	28	39	475	31	21	56	538
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-334	-309	-637	-2771	-469	-200	-437	-4584
5. Nem adóssággeneráló finanszírozás, egyenleg	24	-8	60	891	-576	-86	368	438
5.1. Részvény és egyéb tulajdonosi részesedés, egyenleg	77	40	77	1077	-583	29	433	208
5.1.1. Külföldön, egyenleg	-15	-7	-41	-204	-714	-15	-36	-1286
5.1.2. Magyarországon, egyenleg	92	46	118	1281	132	44	469	1494
5.2. Portfólió befektetések, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok, egyenleg	-53	-47	-16	-186	7	-114	-65	230
*- ebből: Idegenforgalom, egyenleg	147	72	79	1629	110	92	80	1240
bevétel	309	212	220	3448	276	209	242	3028
kiadás	162	140	142	1819	166	117	162	1788

A táblázatban szereplő adatok még nem tartalmazzák a január-novemberi korrigált vámstatisztikai számokat. N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

A folyó fizetési mérleg alakulása 2003.
(vámstatisztikai korrekciókat tartalmazó adatokkal)

Millió euró

	2003											
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.
1. Áruk, egyenleg	-151	-316	-133	-420	-333	-221	-362	-301	-97	-222	-60	-356
1.1. Export	2759	2860	3328	3115	3064	3037	3141	2745	3600	3646	3680	3185
1.2. Import	2910	3177	3460	3536	3397	3258	3503	3046	3697	3868	3740	3541
2. Szolgáltatások és jövedelmek												
2.1. Szolgáltatások	-74	-45	-64	-41	86	62	21	42	-113	-8	-15	-104
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	72	31	58	92	122	196	121	152	114	110	92	80
bevétel	193	144	188	235	259	338	326	326	290	276	209	242
kiadás	122	114	130	143	137	142	206	174	176	166	117	162
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-146	-76	-122	-132	-36	-134	-100	-110	-227	-118	-108	-185
bevétel	467	416	457	419	448	390	434	383	575	499	568	876
kiadás	612	492	580	552	484	524	534	494	802	617	676	1060
2.2. Jövedelmek	-69	-90	-66	-176	-98	-458	-28	-133	-121	-122	-96	-33
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-56	-93	-12	-135	-40	-194	46	-51	-52	-121	-69	-26
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-25	-4	-54	-52	-73	-273	-84	-91	-80	-18	-37	-23
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	13	7	10	11	15	10	9	11	16	10	16	16
3. Viszonylatlan folyó átutalások, egyenleg	44	32	50	57	71	41	44	36	55	31	21	56
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-249	-420	-203	-581	-274	-576	-325	-356	-276	-321	-150	-437

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2003											
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.
1. Áruk, egyenleg	-149	-293	-221	-330	-322	-273	-262	-314	-241	-182	-176	-209
1.1. Export	3026	3039	3098	3067	3066	3086	3116	3208	3307	3314	3325	3321
1.2. Import	3290	3294	3343	3373	3434	3300	3382	3577	3579	3508	3604	3393
2. Szolgáltatások és jövedelmek												
2.1. Szolgáltatások	19	26	-17	-7	46	19	-96	-132	-80	-32	26	-39
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	149	109	106	103	104	178	52	41	77	86	111	119
bevétel	297	249	242	256	251	293	222	197	239	247	249	286
kiadás	140	139	132	151	144	134	162	146	162	161	133	175
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-135	-78	-122	-124	-67	-142	-134	-169	-156	-119	-92	-163
bevétel	443	387	465	432	449	392	459	445	489	562	662	720
kiadás	543	517	571	559	560	582	617	633	664	679	710	765
2.2. Jövedelmek	-138	-141	-127	-127	-116	-132	-120	-126	-122	-127	-117	-122
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-68	-74	-63	-68	-62	-72	-60	-68	-63	-73	-66	-71
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-77	-73	-74	-59	-40	-91	-71	-81	-61	-75	-71	-54
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	9	9	6	11	11	12	9	11	15	16	15	17
3. Viszonylatlan folyó átutalások, egyenleg	44	32	50	57	71	41	44	36	55	31	21	56
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-326	-387	-301	-423	-316	-421	-386	-439	-375	-321	-231	-242

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2002											
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.	nov.	dec.
1. Áruk, egyenleg	-245	-159	-63	-114	-53	-83	-241	-149	-180	-314	-221	-373
1.1. Export	2985	3099	3133	3172	3127	3103	3027	3070	3109	3044	2955	2921
1.2. Import	3262	3326	3215	3297	3163	3261	3195	3170	3310	3337	3265	3211
2. Szolgáltatások és jövedelmek												
2.1. Szolgáltatások	57	60	69	29	85	114	64	93	40	38	-17	-3
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	186	160	137	157	168	149	155	125	108	123	91	118
bevétel	307	321	307	303	309	274	306	259	267	280	250	267
kiadás	170	165	165	147	138	140	147	130	160	157	159	154
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-84	-92	-79	-126	-89	-27	-89	-24	-59	-89	-118	-118
bevétel	392	383	369	338	346	465	410	412	389	431	374	461
kiadás	458	482	441	486	465	478	489	467	480	502	488	525
2.2. Jövedelmek	-128	-124	-140	-135	-152	-137	-143	-146	-139	-138	-151	-136
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-60	-55	-64	-65	-70	-65	-65	-66	-73	-62	-67	-58
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-82	-78	-105	-79	-105	-84	-97	-104	-63	-74	-113	-91
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	14	13	12	15	15	14	7	11	12	14	11	14
3. Viszonylatlan folyó átutalások, egyenleg	73	19	53	34	36	31	43	42	38	39	28	39
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-203	-149	-122	-197	-154	-115	-286	-168	-239	-363	-389	-386

* * * * *

Tájékoztatásul közöljük, hogy 2003. december hónapban az euró átlagos árfolyama 264,84 a dollár átlagos árfolyama 215,82 forint volt.

Fizetési mérleg adatokat legközelebb januárról, 2004. március 12-én hozzuk nyilvánosságra. Az újrabefektetett jövedelmeket is tartalmazó fizetési mérleg adatokat először 2004. március 31-én publikáljuk (1995-2003 évekre havi és negyedéves bontásban).

A Monetáris Tanács 2003. december 15-ei határozata értelmében Magyarország EU csatlakozása után megváltozik a fizetési mérleg közzétételi és adatfelülvizsgálati politikája. Ennek részletes leírása megtalálható a "Sajtóközlemény a fizetési mérleg statisztika módszertanának illetve közlési és adatfelülvizsgálati rendjének változásáról" cím alatt (http://www.mnb.hu/dokumentumok/sajtokozl0105_hu.pdf)

* * * * *

a) Módszertani megjegyzések a szezonálisan kiigazított adatokhoz:

Decemberben a szezonális adatok számításánál figyelembe vettük a vámstatisztika legfrissebb feldolgozottsági fokának megfelelő korrekciókat.

A folyó fizetési mérleg összetevőire elvégzendő szezonális kiigazítás 2003 folyamán az alábbi módszerrel történik:

- 1) A folyó fizetési mérleg összetevőinek szezonális kiigazítása az Eurostat ajánlásaival összhangban a Demetra interface-n belül a SEATS TRAMO software-rel történik.
- 2) Az *ünnepnapok* hatását a magyarországi ünnepnapokra elkészített beépített változó segítségével, a *munkanaphatást* pedig két regresszós változó felhasználásával szűrjük ki.
- 3) A *kiugró értékek* azonosítása az alapbeállítás szerint történik, mind a három outlier- típus azonosítását megengedve.
- 4) Az adatok egységes tartalommal 1995-től állnak rendelkezésre, ezért az idősorokat ettől az évtől igazítjuk. A revízió csökkentése érdekében egy éven keresztül ugyanazt a modellbeállítást alkalmazzuk. A megjelenő publikációkban a program által számolt trend helyett a szimmetrikusan a centrumtól távolodva csökkenő súlyú öthavi ($Y_t = 1/9 * X_{t-2} + 2/9 * X_{t-1} + 3/9 * X_t + 2/9 * X_{t+1} + 1/9 * X_{t+2}$) mozgóátlagot szerepeltetjük.
- 5) Az egyenlegekre nézve direkt kiigazítást alkalmazunk, ami annyit jelent, hogy az eredeti adatokból képzett egyenleg sorokra közvetlenül végezzük el a szezonális kiigazítást. Ebből következően az összetevők szezonálisan kiigazított adataiból nem állítható elő az egyenleg szezonálisan kiigazított adata.

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

- 1) A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statisztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY